

NOTAT Mobning på arbejdspladsen

I perioden 22. juli til 5. august 2019 har DSR Analyse og MEGAFON gennemført en spørgeskemaundersøgelse blandt medlemmerne af Dansk Sygeplejeråds medlemspanel. Samlet deltog 2.013 panelmedlemmer i undersøgelsen, hvilket svarer til en svarprocent på godt 50 pct. Dette notat præsenterer de af undersøgelsens resultater, der handler om mobning. Resultaterne bygger på svar fra sygeplejersker uden ledelsesansvar, som udgør 1760 (87 pct.) af panelmedlemmerne.

Hovedresultater

- 11 % af de ikke-ledende sygeplejersker har været udsat for mobning inden for det seneste år
- 26% af sygeplejerske har været vidne til mobning inden for det seneste år
- Hver fjerde sygeplejerske har haft sygedage som følge af mobning
- Omkring halvdelen ved ikke om deres arbejdsplads har en politik/retningslinjer til at forebygge og håndtere mobning 38 % angiver at have en politik, mens 13 % angiver, at de ikke har.
- Omkring hver tiende sygeplejerske har overvejet at søge nyt job inden for det seneste år som følge af mobning. Det er især sygeplejersker, der mange gange har været udsat for mobning.

Mobning blandt sygeplejersker

Tabel 1 viser, at godt hver tiende sygeplejerske uden ledelsesansvar (11 pct.) har mange (2 pct.) eller enkelte gange (9 %) har været udsat for mobning på arbejdspladsen inden for det seneste år.

Hvis man sammenligner denne undersøgelse med undersøgelsen om samme problematik fra 2014, fremgår det, at tallene er omtrent de samme. I 2014 var det også omkring hver tredje (11 pct.), der mange gange (2 pct.) eller enkelte gange (9 pct.) havde været udsat for mobning inden for det seneste år. Der er altså ikke sket det store i at komme mobning til livs på den enkelte arbejdsplads, og det vidner om et fortsat stort problem.

Tabel 1. Har du – inden for det seneste år – været udsat for mobning på arbejdspladsen?

	2019
Ja, mange gange	2 %
Ja, enkelte gange	9 %
Nej	87 %
Ved ikke	1 %
Total	100 %
Antal	1760

Anm. 1760 sygeplejersker uden ledelsesansvar har besvaret spørgsmålet. Der findes ikke statistisk signifikante forskelle på alder, geografi, sektor eller arbejdspladstype.

Kilde: DSR analyse/MEGAFON

Deltagerne, der angav at have været udsat for mobning på arbejdspladsen inden for det seneste år, blev bedt oplyse, hvem der deltog i mobningen. Tabel 2 viser, at mobning blandt kolleger er det som flest har oplevet. Af de mobbede har 75 pct. svaret, at de har været udsat for mobning af kolleger. Ledere kommer ind som den næst hyppigste gruppe af dem, der har deltaget i mobning. Hele 41 pct. af sygeplejerskerne, der har været udsat for mobning angiver, at ledere deltog i mobningen. Herudover er der 8 pct. og 6 pct., der har svaret at henholdsvis borgere/patienter og pårørende har deltaget i mobningen.

Tabel 2. Hvem deltog i mobningen af dig?

	Andel
Kolleger	77 %
Leder	42 %
Borgere/patienter	8 %
Pårørende	6 %
Andre	2 %
Ved ikke	1 %
Total	100 %

Anm. 200 sygeplejersker uden ledelsesansvar har besvaret spørgsmålet. Kilde: DSR analyse/MEGAFON

I undersøgelsen blev sygeplejerskerne spurgt ind til, hvorvidt de inden for det seneste år har været vidne til mobning på deres arbejdsplads. Som det fremgår af tabel 3, har mere end hver fjerde sygeplejerske (26 pct.) været vidne til mobning på arbejdspladsen. 3 pct. af sygeplejerskerne har mange gange været vidne, mens 22 pct. enkelte gange har været vidne. 72 pct. angiver, at de ikke har været vidne til mobning på deres arbejdsplads.

Hvis vi endnu en gang sammenligner denne undersøgelse med undersøgelsen om mobning fra 2014 ser vi en lidt anderledes tendens i dette spørgsmål sammenlignet med spørgsmålet i tabel 1. I 2014 var det hver tredje sygeplejerske (33 pct.), der havde været vidne til mobning – heraf 5 pct. der angav mange gange og 28 pct. der angav enkelte gange inden for det seneste år. I 2019 er problemet fortsat stort, da det er mere end hver fjerde, der har været vidne til mobning inden for det seneste år. På baggrund af dette tyder det på, at udviklingen er på rette vej, men samtidig er det også et vidnesbyrd om, at vi slet ikke er i mål med at komme mobning til livs ude på de enkelte arbejdspladser.

Tabel 3. Har du – inden for det seneste år – været vidne til mobning på arbejdspladsen?

	2019	2014
Ja, mange gange	3 %	5 %
Ja, enkelte gange	22 %	28 %
Nej	72 %	65 %
Ved ikke	3 %	3 %
Total	100 %	100 %

Anm. 1760 sygeplejersker uden ledelsesansvar har besvaret spørgsmålet. Undersøgelsen i 2014 er gennemført i oktober med en svarprocent på 58 %, hvor 1665 sygeplejersker besvarede spørgsmålet. Kilde: DSR analyse/MEGAFON

De sygeplejersker, der har angivet, at de inden for det seneste år har været udsat for mobning, blev yderligere spurgt til, om de har haft sygedage som følge af, at man enten har været udsat for mobning eller været vidne hertil. Til dette spørgsmål angiver hver fjerde, at de mange (2 pct.) eller enkelte gange (24 pct.) har haft sygedage som en følge af mobning jf. tabel 4. Næsten alle resterende respondenter (74 pct.) svarer, at de ikke har haft sygedage som følge af mobning.

Tabel 4. Har du haft sygedage som følge af, at du selv har været udsat for mobning eller du har været vidne til mobning på arbejdspladsen?

	2019
Ja, mange gange	2 %
Ja, enkelte gange	24 %
Nej	74 %
Ved ikke	0 %
Total	100 %

Anm. 200 sygeplejersker uden ledelsesansvar har besvaret spørgsmålet. Kilde: DSR analyse/MEGAFON

Arbejdspladsens retningslinjer vedrørende mobning

Tabel 5 viser, at omkring halvdelen (49 pct.) af sygeplejerskerne uden ledelsesansvar ikke ved om deres arbejdsplads har en politik eller retningslinjer ift. at forebygge og håndtere mobning. 38 pct. af sygeplejerskerne angiver, at deres arbejdsplads har en politik eller nogle retningslinjer til at forebygge og håndtere mobning, mens 13 pct. svarer, at arbejdspladsen ikke har sådan en politik/retningslinjer.

Tabel 5. Har din arbejdsplads en politik/retningslinjer ift. at forebygge og håndtere mobning?

	Andel
Ja	38 %
Nej	13 %
Ved ikke	49 %
Total	100 %

Anm. 1760 sygeplejersker uden ledelsesansvar har besvaret spørgsmålet. Kilde: DSR analyse/MEGAFON

De 38 pct. af sygeplejerskerne, der har angivet, at deres arbejdsplads har en politik/retningslinjer ift. at forebygge og håndtere mobning, er ydermere spurgt ind til, hvorvidt de oplever, at politikken/retningslinjerne bliver anvendt. Som tabel 6 viser, svarer lige under halvdelen af sygeplejerskerne (44 pct.), at de har en oplevelse af, at arbejdspladsens politik/retningslinjer til at forebygge og håndtere mobning bliver brugt. Lige over hver femte sygeplejerske (21 pct.) svarer derimod, at deres oplevelse er, at politikken/retningslinjerne ikke bliver brugt. Samtidig er det mere end hver tredje (35 pct.), der ikke ved, hvorvidt arbejdspladsen bruger politikken/retningslinjerne.

Tabel 6. Oplever du, at politikken/retningslinjerne bliver brugt?

	Andel
Ja	44 %
Nej	21 %
Ved ikke	35 %
Total	100 %

Anm. 665 sygeplejersker uden ledelsesansvar har besvaret spørgsmålet. Kilde: DSR analyse/MEGAFON

Deltagerne blev også spurgt, om de inden for det seneste år har overvejet at søge nyt arbejde som følge af mobning på deres arbejdsplads. Som tabel 7 viser er det lige omkring hver tiende sygeplejerske (10 pct.), der mange gange (4 pct.) eller enkelte gange (6 pct.) har overvejet at søge nyt job inden for det seneste år som følge af mobning på arbejdspladsen. 89 pct. har ikke overvejet at søge nyt arbejde.

Tabel 7. Har du – inden for det seneste år – overvejet at søge nyt arbejde som følge af mobning på arbejdspladsen?

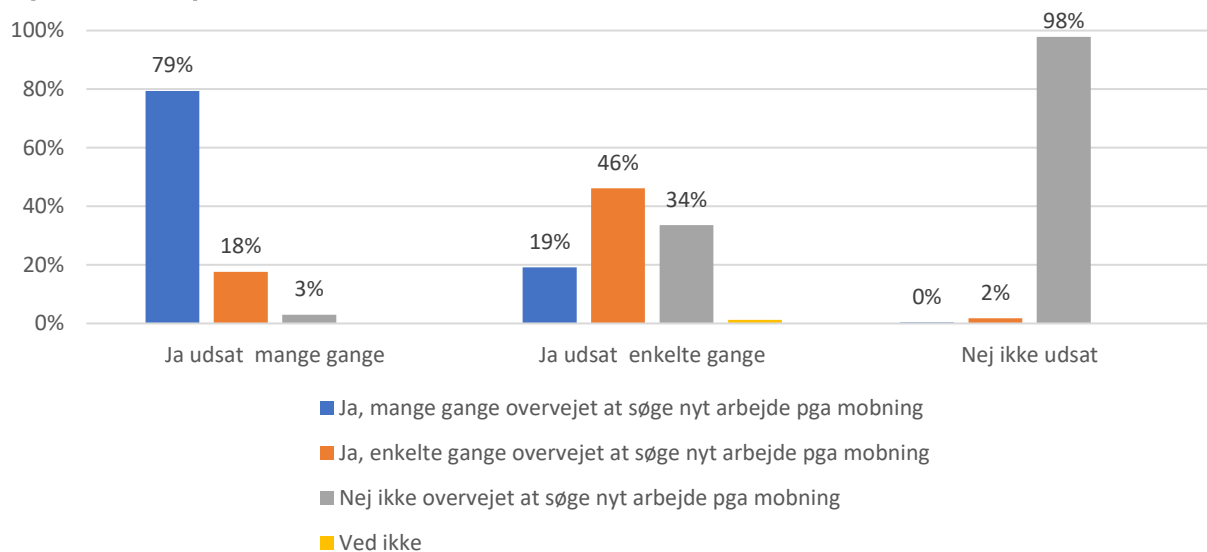
	Andel
Ja, mange gange	4 %
Ja, enkelte gange	6 %
Nej	89 %
Ved ikke	0 %
Total	100 %

Anm. 1760 sygeplejersker uden ledelsesansvar har besvaret spørgsmålet. Kilde: DSR analyse/MEGAFON

Sammenholdes sygeplejersker der hhv. har været udsat for eller været vidne til mobning med overvejelser om jobskifte, så viser figur 1, at 97 pct. af de sygeplejersker, der mange gange har været udsat for mobning, overvejer at søge nyt arbejde pga. mobningen. Denne andel er 65 pct. for de, der

enkelte gange har været udsat for mobning. Lignende fund findes for de, der har været vidne til mobning.

Figur 1. Sammenhæng mellem at været udsat for mobning og overvejelser om at søge nyt job som følge af mobning

Anm. 1759 sygeplejersker uden ledelsesansvar har besvaret spørgsmålet. Kilde: DSR analyse/MEGAFON